
Schematy płatnicze

najczęściej zadawane pytania

Wydął:
Narodowy Bank Polski
00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
nbp.pl

© Copyright Narodowy Bank Polski 2024

Schematy płatnicze – najczęściej zadawane pytania

1. Czym jest schemat płatniczy?

Jest to zbiór zasad definiujących to, w jaki sposób przeprowadzane są transakcje płatnicze wykonywane za pomocą instrumentów płatniczych (np. kart płatniczych, aplikacji mobilnych, portfeli elektronicznych). Zasady, które składają się na schemat płatniczy odnoszą się do następujących czynności: wydawanie instrumentów płatniczych przez dostawców usług płatniczych, świadczenie przez dostawców usługi *acquiringu* (w tym zawieranie umów z przedsiębiorcami o przyjmowanie zapłaty przy użyciu instrumentów płatniczych), przetwarzanie transakcji. Podmiot prowadzący schemat płatniczy (organizacja płatnicza) określa zasady powyższych czynności, przy czym sam również może te czynności wykonywać (w modelu trójstronnym), a ponadto zarządza i podejmuje decyzje w zakresie funkcjonowania schematu płatniczego.

2. Czy każde jednoczesne wydawanie instrumentu płatniczego i świadczenie usługi *acquiringu* przez dany podmiot oznacza prowadzenie schematu płatniczego?

W przypadku, gdy podmiot wydaje instrumenty płatnicze i świadczy usługę *acquiringu* w odniesieniu do tych instrumentów, zasadniczo winien on być rozpatrywany jako potencjalny operator schematu płatniczego. Jednakże, ze schematem płatniczym nie będziemy mieli do czynienia, gdy dany podmiot wydaje wyłącznie instrumenty płatnicze z logiem innej organizacji płatniczej. Wtedy podmiot ten nie określa własnych zasad wydawania i akceptowania tego instrumentu, tylko „przejmuje” zasady innej organizacji płatniczej i w konsekwencji nie mamy do czynienia z ustalaniem zasad przez ten podmiot, a tym samym nie mamy do czynienia z prowadzeniem przez ten podmiot schematu płatniczego.

3. Czy schemat płatniczy jest tym samym co system kart płatniczych?

System kart płatniczych jest rodzajem schematu płatniczego. System kart płatniczych obejmuje zasady przeprowadzania transakcji płatniczych wykonywanych wyłącznie za pomocą kart płatniczych lub instrumentów płatniczych w oparciu o kartę, natomiast schemat płatniczy obejmuje swoim zakresem wszystkie rodzaje instrumentów płatniczych.

4. W jakich sytuacjach wymagane jest zezwolenie Prezesa NBP w odniesieniu do działalności schematu płatniczego?

Prezes NBP wydaje zezwolenie na prowadzenie schematu płatniczego działającego na terytorium RP oraz na zmiany w zasadach funkcjonowania takiego schematu płatniczego.

5. Czy wszystkie schematy prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność na terytorium RP muszą uzyskać zezwolenie Prezesa NBP?

Obowiązkiem uzyskania zezwolenia Prezesa NBP nie są objęte schematy:

- **trójstronne** (tj. takie, w ramach których ten sam podmiot jest jedynym wydawcą instrumentu płatniczego i jedynym podmiotem świadczącym usługę *acquiringu*),
- **unijne czterostronne** (objęte nadzorem organu z innego państwa członkowskiego lub organu Unii Europejskiej; po przedstawieniu oceny zasad funkcjonowania schematu dokonanej przez ww. organ, Prezes NBP na tej podstawie może stwierdzić, że zasady te nie spełniają ustawowych kryteriów. Będzie się to wiązać z obowiązkiem uzyskania przez taki schemat zezwolenia Prezesa NBP).

6. Czy funkcjonowanie instrumentu płatniczego w ramach ograniczonej sieci akceptacji stanowi schemat płatniczy podlegający nadzorowi Prezesa NBP?

Jeżeli instrument funkcjonuje w ramach ograniczonej sieci akceptacji, o której mowa w art. 6 pkt 11 *ustawy o usługach płatniczych*, tj.:

- umożliwia nabycie towarów lub usług wyłącznie w placówkach wydawców tych instrumentów lub placówkach podmiotów trzecich związanych z wydawcą umową handlową, inną niż umowa o świadczenie usług *acquiringu*,
- w ramach ograniczonej sieci dostawców usług,
- w odniesieniu do ograniczonego zakresu towarów lub usług

– wówczas taki model płatniczy nie stanowi schematu płatniczego podlegającego nadzorowi Prezesa NBP.

7. W jakim terminie należy złożyć wniosek?

Wniosek o wydanie zezwolenia Prezesa NBP na prowadzenie schematu płatniczego należy złożyć przynajmniej na **3 miesiące** przed planowanym rozpoczęciem funkcjonowania schematu (co należy rozumieć jako moment podpisania pierwszej umowy o wydawanie instrumentu płatniczego z wydawcą prowadzącym działalność na terytorium RP lub jako moment wydania pierwszego instrumentu płatniczego na terytorium RP).

W przypadku zamiaru wprowadzenia zmian w zasadach funkcjonowania schematu wniosek należy złożyć przynajmniej na **3 miesiące** przed planowanym wprowadzeniem tych zmian.

8. Jakie dokumenty należy złożyć ubiegając się o zezwolenie na prowadzenie schematu płatniczego/na zmianę zasad funkcjonowania schematu?

W przypadku ubiegania się o **zezwolenie na prowadzenie schematu płatniczego** należy złożyć:

- dokumenty i informacje, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie funkcjonowania schematu płatniczego,
- wypełnioną *Ankiety w zakresie prowadzenia schematu płatniczego* dostępną na stronie internetowej NBP,
- potwierdzenie dokonania opłaty skarbowej (patrz pkt 11).

W przypadku ubiegania się o **zezwolenie na wprowadzenie zmian w zasadach** funkcjonowania schematu płatniczego należy złożyć:

- dokumenty i informacje, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie funkcjonowania schematu płatniczego – w zakresie, w jakim ulegają one modyfikacji wskutek planowanych zmian w zasadach funkcjonowania schematu płatniczego,
- wypełnioną *Ankiety w zakresie prowadzenia schematu płatniczego* dostępną na stronie internetowej NBP, w zakresie pytań w niej zawartych, odnoszących się do kwestii związanych z proponowaną zmianą w zasadach funkcjonowania schematu,
- potwierdzenie dokonania opłaty skarbowej (patrz pkt 11).

9. Czy przekazanie *Ankiety w zakresie prowadzenia schematu płatniczego* jest obowiązkowe?

Nie, nie jest obowiązkowe, jednak przekazanie jej wraz z wnioskiem znacznie ułatwi pracę nad oceną wniosku, przez co przyczyni się do przyspieszenia postępowania.

10. W jakiej postaci składa się wniosek i dokumenty do wniosku?

Wniosek i dokumenty do wniosku składa się w postaci elektronicznej na adres nadzor@nbp.pl, zgodnie z instrukcją znajdującą się w zakładce: **Zabezpieczenie komunikacji elektronicznej przesyłanej do Narodowego Banku Polskiego w ramach procesu sprawowanego nadzoru Oversight** lub za pośrednictwem ePUAP. Adres skrzynki podawczej NBP na platformie ePUAP: /NBP/SkrytkaESP.

11. Czy za wniosek należy uiścić opłatę?

Tak, wniosek podlega opłacie skarbowej w wysokości 82 zł na rachunek bankowy Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy:

nr rachunku: 21 1030 1508 0000 0005 5000 0070

dla płatności z zagranicy:

SWIFT CODE: „CITIPLPX”

IBAN: „IBAN(spacja)PL 21 1030 1508 0000 0005 5000 0070”

12. Czy organizacje płatnicze posiadają inne obowiązki (poza obowiązkiem uzyskania zezwolenia Prezesa NBP na prowadzenie schematu) względem organu nadzoru?

Tak, organizacje płatnicze – poza obowiązkiem uzyskania zezwolenia na prowadzenie schematu płatniczego – są obowiązane do:

- **przekazywania kwartalnych informacji** o całkowitej liczbie i wartości przetworzonych i rozliczonych krajowych transakcji płatniczych,
- **niezwłocznego** przekazywania informacji o zaistniałych **incydentach**,
- dodatkowo, w przypadku organizacji prowadzących systemy kart płatniczych, **przekazywania kwartalnych informacji** o stosowanych **stawkach opłaty *Interchange fee*** (na potrzeby ustalenia prawidłowości jej wysokości w kontekście obowiązków wynikających z Rozporządzenia MIF).

Powyższe obowiązki odnoszą się do wszystkich schematów płatniczych funkcjonujących na terytorium RP, niezależnie od tego, czy są objęte obowiązkiem uzyskania zezwolenia Prezesa NBP na prowadzenie działalności.

Informacje powyższe przekazuje się w formie elektronicznej na adres raporty.oversight@nbp.pl, zgodnie z instrukcją znajdującą się w zakładce: **Zabezpieczenie komunikacji elektronicznej przesyłanej do Narodowego Banku Polskiego w ramach procesu sprawowanego nadzoru Oversight.**

Zachęcamy do przesyłania sugestii w zakresie innych pytań odnoszących się do nadzoru nad funkcjonowaniem schematów płatniczych. Ewentualne propozycje prosimy przekazywać drogą elektroniczną na adres: nadzor@nbp.pl.

